

Sygn. akt III A Ua 1283/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 lutego 2013 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Barbara Staśkiewicz
Sędziowie:	SSA Janina Cieślikowska (spr.) SSA Ireneusz Lejczak
Protokolant:	Katarzyna Sypień

po rozpoznaniu w dniu 19 lutego 2013 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku K. E.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

przy udziale zainteresowanej (...) Spółka z o.o. w Z.

o ubezpieczenie społeczne

na skutek apelacji K. E.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Świdnicy

z dnia 16 maja 2012 r. sygn. akt VII U 1648/11

I. oddała apelację;

II. zasądza od wnioskodawczyni na rzecz strony pozwanej 120,- złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni K. E. odwołała się od decyzji ZUS Oddział w W. z dnia 18 sierpnia 2011 r. o objęciu jej ubezpieczeniami emerytalnym, rentowym i wypadkowym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej za okres od 1 stycznia 1999 r. do 31 maja 2008 r.

Wyrokiem z dnia 16 maja 2012r. Sąd Okręgowy w Świdnicy odwołanie to oddalił.

Sąd ten ustalił, co następuje:

Wnioskodawczyni K. E. prowadziła działalność gospodarczą na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej Nr (...) zarejestrowaną w Urzędzie Miasta w P., który to wpis został wykreślony z ewidencji działalności gospodarczej z dniem 31 grudnia 2008 r.

Wnioskodawczyni z chwilą rozpoczęcia działalności gospodarczej złożyła do organu rentowego zgłoszenie płatnika składek oraz zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych od 31.12.1998 r. Nie odnotowano druku wyrejestrowana z ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego od dnia ustania tytułu do ubezpieczeń.

Dnia 12 września 2008 r. organ rentowy wydał decyzję w stosunku do wnioskodawczyni o zadłużeniu z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy za październik, listopad, grudzień 2006 r., za cały 2007 rok oraz od stycznia 2008 r. do maja 2008 r. Wnioskodawczyni odwołała się od powyższej decyzji do Sądu Okręgowego w Świdnicy, który wyrokiem z dnia 20 maja 2009 r. w sprawie VII U 2115/08 oddalił odwołanie. Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 18 czerwca 2009 r.

We wrześniu 2009 r. wnioskodawczyni zwróciła się do organu rentowego z informacją, że w grudniu 2008 r. zlikwidowała działalność gospodarczą, a ponadto przedłożyła wyrok zaoczny Sądu Rejonowego w Kłodzku z dnia 24 lipca 2009 r., w sprawie IV P 288/09, nakazujący stronie pozwanej (...) Spółka z o.o. w Z. sprostowanie jej świadectwa pracy poprzez określenie daty początkowej zatrudnienia na dzień 2 stycznia 2008 r. Następnie wnioskodawczyni przedłożyła wyrok zaoczny Sądu Rejonowego w Kłodzku z dnia 3 września 2009 r., mocą którego ustalono, że pomiędzy wnioskodawczynią a Spółką z o.o. (...) istniał stosunek pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony od 2 stycznia 2008 r. do 30 kwietnia 2009 r. W wyroku tym nie określono wymiaru czasu pracy ani podstawy wynagrodzenia za rok 2008. Wnioskodawczyni prowadziła działalność gospodarczą w lokalu, który stanowił jej własność. Mieścił się tam sklep z odzieżą. Po zawarciu umowy o pracę ze Spółką (...) lokal ten miał być wynajmowany przez prezesa spółki, a wnioskodawczyni miała otrzymywać wynagrodzenie za pracę w rozliczeniu tygodniowym i bez pokwitowania, prowadząc nadal sprzedaż w sklepie odzieżowym.

Dnia 2 stycznia 2009 r. wnioskodawczyni zawarła umowę o pracę ze Spółką (...) na okres próbny 3 miesiące za wynagrodzeniem 1.276,- zł, a 1 kwietnia 2009 r. umowę o pracę na czas określony do 1 kwietnia 2009 r. i w maju 2009 r. otrzymała świadectwo pracy potwierdzające, że była zatrudniona w spółce (...) od 1 stycznia 2009 r. do 30 kwietnia 2009 r.

W systemie informatycznym ZUS zidentyfikowano dokumentację zgłoszeniową i rozliczeniową za K. E. złożoną przez płatnika składek spółkę (...) za okres od 2 stycznia 2009 r. do 30 kwietnia 2009 r., natomiast brak jest adnotacji zgłoszeniowej i rozliczeniowej za okres od 2 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r. Prowadzone przez organ rentowy postępowanie wyjaśniające nie dało żadnego rezultatu, nie uzyskano dokumentacji zgłoszeniowej i rozliczeniowej za 2008 r. ani dowodów na wypłatę wynagrodzenia za 2008 r. W związku z powyższym porządkując konto ubezpieczeniowe wnioskodawczyni organ rentowy wydał decyzję, mocą której stwierdził, że wnioskodawczyni K. E., jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, nie mająca ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, dla której podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 60% kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od 1 stycznia 1999 r. do 31 maja 2008 r.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał odwołanie za nieuzasadnione. W postępowaniu spór dotyczył objęcia wnioskodawczyni ubezpieczeniem emerytalnym, rentowym i wypadkowym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w okresie od 1 stycznia 2008 r. do 31 maja 2008 r. Zebrany w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na uznanie, iż wnioskodawczyni podlegała w tym okresie ubezpieczeniu z tytułu zawartej umowy o pracę ze Spółką (...). Umowa ta nosiła bowiem cechy pozorności. Wnioskodawczyni nie została zgłoszona z tego tytułu do ubezpieczenia społecznego, a wnioskodawczyni miała pracować we własnym lokalu i wykonywać te same czynności, jakie wykonywała w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. Zaskarżona decyzja jest zatem prawidłowa.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego złożyła wnioskodawczyni, zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na przyjęciu, że umowa o pracę zawarta ze spółką (...) była umową pozorną. Wnioskodawczyni pracowała w spółce ponad rok, zanim warunki umowy zostały potwierdzone na piśmie, winę za ten fakt ponosi jednak pracodawca. Przez cały ten okres stosunek pracy był jednak realizowany. Wnioskodawczyni zarzuciła również, że wyrokiem zaocznym z dnia 3 września 2009 r. Sąd Rejonowy w Kłodzku ustalił, że pomiędzy nią a (...) Spółką z o.o. w Z. w okresie od 2 stycznia 2008 r. do 30 kwietnia 2009 r. istniał stosunek pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony.

Wskazując na powyższe zarzuty K. E. wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie jej odwołania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, Sąd pierwszej instancji zgromadził w sprawie wystarczający materiał dowodowy, a jego ocena nie narusza granic zastrzeżonych dla swobodnej oceny materiału dowodowego (art. 233 § 1 kpc). Wbrew zarzutom podnoszonym w apelacji Sąd Okręgowy wydał trafne rozstrzygnięcie znajdujące uzasadnienie w całości sprawie oraz treści obowiązujących przepisów.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt. 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 z późn. zm.) osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu.

W myśl art. 9 ust. 2 w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 lutego 2009 r., osobie spełniającej warunki do objęcia obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z kilku tytułów, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2, 4-6 i 10 przysługiwało prawo wyboru tytułu ubezpieczenia. Osoba taka była objęta obowiązkowo ubezpieczeniami z tego tytułu, który powstał najwcześniej, mogła jednak dobrowolnie, na swój wniosek, być objęta ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi także z pozostałych, wszystkich lub wybranych tytułów lub zmienić tytuł ubezpieczeń.

Warunkiem jednak możliwości wyboru tytułu ubezpieczenia jest istnienie tego tytułu ubezpieczenia.

Prawomocnym wyrokiem z dnia 3 września 2009 r. Sąd Rejonowy w Kłodzku ustalił, że pomiędzy K. E. i spółką (...) w okresie od 2 stycznia 2008 r. do 30 kwietnia 2009 r. istniał stosunek pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony.

Wyrok ten korzysta z powagi rzeczy osądzonej, co oznacza, iż w niniejszym postępowaniu nie jest możliwe kwestionowanie zawarcia pomiędzy stronami umowy o pracę od dnia 2 stycznia 2008 r.

Trafnie jednak wskazuje Sąd Okręgowy, iż umowa ta stanowiła czynność pozorną (art. 83 § 1 kc).

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, pozorność jest wadą oświadczenia woli polegającą na niezgodności między aktem woli a jej przejawem na zewnątrz, przy czym strony są zgodne co do tego, aby wspomniane oświadczenie nie wywołało skutków prawnych.

Aby możliwe było uznanie czynności za czynność pozorną muszą zatem wystąpić łącznie trzy elementy: oświadczenie woli musi być złożone tylko dla pozorów, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozorów.

Istotnie zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wskazuje, iż umowa o pracę zawarta przez strony nosiła cechy pozorności.

Jak wyżej wskazano, dla rozstrzygnięcia kwestii pozorności zawartej między stronami umowy o pracę niezbędne jest wyłącznie ustalenie, czy doszło do nawiązania stosunku pracy oraz czy stosunek pracy był realizowany. Oznacza to konieczność wykazania przez wnioskodawczynię okoliczności świadczenia pracy na podstawie zawartej umowy.

W ocenie Sądu Apelacyjnego fakt realizowania przez strony umowy budzi poważne wątpliwości. Wnioskodawczyni wykonywała zatrudnienie w lokalu będącym jej własnością, wykonywała czynności tożsame z prowadzoną działalnością gospodarczą, w tym samym przedziale czasowym. Brak jakichkolwiek dowodów na wypłatę wnioskodawczyni w spornym okresie wynagrodzenia za pracę. Nie istnieją listy płac, listy obecności ani też dokumentacja kadrowo-płacowa. Wnioskodawczyni nie została zgłoszona do ubezpieczenia z tytułu zatrudnienia, nie były za nią również odprowadzone składki. Twierdzenia wnioskodawczyni, że strony realizowały postanowienia umowy o pracę nie zostały poparte żadnymi obiektywnymi dowodami.

Skoro zebrany w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na uznanie, że wnioskodawczyni świadczyła pracę w oparciu o zawartą umowę o pracę, brak jest podstaw do objęcia jej z tego tytułu pracowniczym ubezpieczeniem emerytalnym, rentowym, chorobowym i wypadkowym.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 10 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887 ze zm.), w szczególności art. 6 ust. 1 pkt 5 oraz art. 13 ust. 1 pkt 4 osoba prowadząca działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania jej wykonywania.

Skoro wnioskodawczyni od 2 stycznia do 31 maja 2008 r. nie posiadała innego tytułu ubezpieczenia, w okresie tym podlegała obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu, jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny uznał apelację za bezzasadną i oddalił ją na podstawie art. 385 kpc.

O kosztach orzeczono w oparciu o art. 108 kpc w zw. z art. 98 kpc.

KN